

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 30 juni 1948 (nr 495) om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk.

Genom en den 3 januari 1966 dagtecknad proposition, nr 12, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

L a g

angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 30 juni 1948 (nr 495) om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 30 juni 1948 om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

2 §

Välfärdsavgiften utgör *fyra* öre för dag och sjöman under tid då sjömannen varit för utrikes fart på mönstrad å svenskt handelsfartyg. Semester som infaller i omedelbar anslutning till avmönstring inräknas i nämnda tid. Avgiften skall utgivas till hälften av sjömannen och till hälften av redaren.

(Föreslagen lydelse)

2 §

Välfärdsavgiften utgör *tio* öre för dag och sjöman under tid då sjömannen varit för utrikes fart på mönstrad å svenskt handelsfartyg. Semester som infaller i omedelbar anslutning till avmönstring inräknas i nämnda tid. Avgiften skall utgivas till hälften av sjömannen och till hälften av redaren.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1966.

¹ Lagens rubrik ändrad, se 1958:176.

I propositionen föreslås, att den s. k. välfärdsavgiften för sjöfolk höjs från fyra till tio öre per sjöman och dag den 1 juli 1966.

Enligt lagen den 30 juni 1948 (nr 495) om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk utgår välfärdsavgift från sjömän och redare. Avgiften är enligt bestämmelse i 2 § fyra öre per sjöman och dag under den tid sjömannen är påmönstrad svenskt handelsfartyg i utrikes fart och betalas till hälften av sjömannen och till hälften av redaren. Härutöver bidrar staten till löpande utgifter för välfärdsarbetet med samma belopp som inflyter i välfärdsavgifter. Avgifter och statsbidrag tillförs handelsflottans välfärdsfond från vilken utgifterna för välfärdsverksamheten bestrids.

Handelsflottans välfärdsråd har i skrivelse den 26 augusti 1965 föreslagit dels att välfärdsavgiften måtte höjas från fyra till tio öre, dels att statens bidrag måtte höjas med motsvarande belopp. Rådet har därvid bl. a. anfört:

»Då välfärdsrådet började sin verksamhet år 1948 blev i första hand sjöfolkets förhållanden under hamnvistelse föremål för insatser. Genom tillkomsten av ett antal sjöfartshotell i Sverige och utomlands får logiproblemen numera anses vara lösta i huvudsak. I vissa hamnar inom och utom landet är behovet av fritidslokaler fortfarande stort. Som en följd av sjöfolksidrottens utveckling har olika idrottsplatser anlagts. Fritidsverksamheten har i vissa hamnar blivit betydande. Sektionerna i Stockholm, Göteborg, Antwerpen, New York och Sydney har därför heltidsanställd personal. På detta område har de sjöfarande framfört önskemål om utvidgad verksamhet.

Det lokala välfärdsarbetet sköts av 17 sektioner i Sverige och 38 utomlands. I det organisatoriska underlaget för fritidsverksamheten ombord ingår ca 400 fartygsklubbar i den svenska handelsflottan. Deras betydelse för kamratskap och sammanhållning ombord har visat sig mycket stor.

För att göra tiden till sjöss mer omväxlande genom möjligheter till avkoppling och förströelse har välfärdsrådet sökt stimulera till idrott m. m. ombord samt i sin verksamhet upptagit film- och bandservice. Omkring 3 000 filmer distribueras i dag av 52 bytescentraler i skilda delar av världen. Bandservicen ger de ombordanställda fortlöpande kontakt med hemlandet. F. n. distribueras program till 170 fartyg.

Inom olika områden behövs insatser och på rådets program står närmast åtgärder i vissa hamnar, bl. a. Ras Tanura i Saudiarabien samt i Latinamerika. I Port Said har verksamheten fått så stor omfattning att man måste räkna med ökade kostnader för arbetet även där.

Utvecklingen har medfört att medlen för den löpande verksamheten, d. v. s. välfärdsavgifterna och statsbidraget, numera inte täcker behoven. Utgifterna har under den senaste tioårsperioden fördubblats medan inflytande välfärdsavgifter genom övergången till allt större fartygsenheter och

fortgående rationalisering tenderar att minska. Härav följer att även statsbidragen utvecklas i samma riktning. Kostnaderna för den löpande verksamheten uppgick under budgetåret 1954/55 till 503 000 kr. och under budgetåret 1964/65 till 1 013 000 kr. Det sammanlagda beloppet av välfärdsavgifter och statsbidrag uppgick nämnda budgetår till resp. 625 000 kr. och 659 000 kr. Hittills har underskotten betalats med räntemedel och medel som uppsamlats i välfärdsfonden. Detta låter sig emellertid inte göra i fortsättningen. Med tanke på den fortgående utvecklingen och det stigande behovet av välfärdsinsatser samt nödvändigheten att i tid kunna planera och vidta för sjöfolket och sjöfarten lämpliga åtgärder är en väsentlig inkomstförstärkning erforderlig. Välfärdsavgiften om fyra öre bör höjas till tio öre varav fem öre erläggs av sjömannen och fem öre av redaren. Statsanslaget skulle i likhet med nuvarande grunder utgå med samma belopp som inflyter från sjömän och redare.»

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Palme, har anfört:

»Handelsflottans välfärdsråd har föreslagit att den s. k. välfärdsavgiften för sjöfolk höjs från fyra till tio öre samt att statens bidrag till välfärdsverksamheten höjs med ett motsvarande belopp. Bakgrunden till förslaget är att utgifterna för verksamheten ökar fortlöpande till följd av vidgade insatser på området i förening med kostnadsstegringar samtidigt som välfärdsfondens inkomster genom den fortgående rationaliseringen inom handelsflottan inte ökar i motsvarande mån.

Remissinstanserna har inte haft något att erinra mot att förslaget genomförs den 1 juli 1966 även om vissa principiella synpunkter lagts på nuvarande sätt att finansiera välfärdsverksamheten.

Jag förordar att välfärdsavgiften höjs från fyra öre till tio öre i enlighet med förslaget. Därigenom kan det inflytande beloppet beräknas öka till ca 825 000 kr. Statens bidrag bör räknas upp till motsvarande belopp. Denna fråga torde få anmälas i statsverkspropositionen.»

Lagrådet

Lagrådet har lämnat författningsförslaget utan erinran.

Utskottet

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 12.
Stockholm den 15 februari 1966

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herr Strand, fru Carlqvist, fru Hamrin-Thorell, herr Lars Larsson, fru Nilsson, herrar Eric Carlsson, Edström och Hübinette;

från a n d r a kammaren: herr Rimmerfors*, fröken Wetterström*, herrar Johansson i Södertälje, Gomér, fru Svensson*, herrar Carlsson i Göteborg, Jonsson och fru Skantz*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.